

Nr 410.

Av herrar **Holstenson** och **Löfvander**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försvarsväsendets ordnande.

Behovet av ridhästar vid kavalleriet i händelse av mobilisering kan av kostnads- och fredsorganisationshänsyn endast till omkring 40 procent fyllas av stamhästar.

Vid den av försvarskommissionen föreslagna krigsorganisationen för kavalleriet — en lätt brigad och sex kavalleribataljoner — erfordras omedelbart vid mobilisering omkring 1,600 ridhästar utöver stamhästbeståndet, vilket antal måste fyllas genom utskrivning. Härtill kommer ett andrahandsbehov för kavalleriets depåer av omkring 1,100 ridhästar.

Med den kungl. propositionens krigsorganisation — en lätt brigad och fyra kavalleribataljoner — bliva motsvarande siffror 1,300, respektive 1,100.

Genom 1925 års starka nedskrivning av arméns stamhästbestånd samt jordbrukets tilltagande motorisering har den tidigare ganska rikliga förekomsten av varmlodiga — för ridbruk lämpade — hästar inom landet avsevärt nedgått. Samtidigt har — genom en omläggning av kavalleriets krigsorganisation — proportionen mellan stamhästar i fred och ridhästar i krig vid kavalleriet ändrats i ogynnsam riktning.

På grund härav är det nödvändigt att vidtaga åtgärder för att säkerställa behovet inom landet av för ridbruk lämpade hästar så att den i mobiliseringsverket beräknade mängden utskrivna ridhästar verkligen kommer att finnas ej blott kvantitativt utan även kvalitativt.

För sådana ändamål föreslås inrättande av ett kombinerat *premierings- och tillridningssystem* enligt följande grunder.

Ett visst antal för ridbruk lämpliga 5—6-åriga körda hästar tillhandahållas kronan årligen i och för tillridning vid kavalleriet. Kronan vidkännes härvid kostnaderna för transporter till och från truppförbandet, för utfodring, skoning och hästsjukvård o. s. v.

Sedan hästen blivit tillriden och godkänd i egenskap av »*krigsridhäst*» utgår en premie till såväl ägaren som uppfödaren.

Krigsridhästen införes i vederbörande kavalleriregementes rullor men förbliver i enskild ägo. I mobiliseringshänseende redovisas krigsridhästarna såsom en tillgång vid vederbörligt truppförband. Krigsridhäst inlöses av kronan vid mobilisering.

Ägaren till krigsridhäst är skyldig

dels att till truppförbandet anmäla sådan hästs försäljning eller död,

Bihang till riksdagens protokoll 1936. 3 saml. Nr 410—412.

dels att mot stadgad ersättning tillhandahålla truppförbandet hästen under en kortare period vart tredje-fjärde år.

Ur *organisationssynpunkt* gör sig följande synpunkter gällande:

Krigsridhästsystemet kan ej med fördel genomföras annat än i garnisons-orternas relativa närhet, emedan systemets tillämpande kräver både samverkan och samförstånd mellan vederbörande truppförband och hästägarna. Även kostnadsskäl göra sig härvid gällande.

Vid de större kavalleriregementena (K 1 och K 2) kunna krigsridhästar av lokala skäl m. m. endast utbildas till ett mindre antal, under det att vid de båda mindre kavalleriregementena (K 3 och K 4) dylik utbildning kan äga rum i större utsträckning. Det antal krigsridhästar, som årligen kan utbildas, begränsas dock av tillgången på remontryttare, ehuru såsom sådana personalen vid de oberidna skvadronerna härför torde kunna tagas i anspråk i viss utsträckning. Omkring 20 à 30 hästar — uppdelade i tvenne omgångar — synas årligen kunna mottagas vid varje kavalleriregemente.

Tillridningsperioden bör beräknas till 2^{1/2} månader, förlagda till två perioder årligen under tiden oktober—mars.

På detta sätt kunna årligen vid vardera K 1 och K 2 20 samt vid vardera K 3 och K 4 30 krigsridhästar, d. v. s. årligen inom kavalleriet sammanlagt 100 hästar tillridas. Med en tjänstbarhetstid av 10 år skulle kavalleriet på sådant sätt erhålla ett bestånd av omkring 1,000 krigsridhästar.

Inkallelse av krigsridhästar i fred behöver ur tjänstgöringssynpunkt icke förekomma annat än i samband med mobiliseringsövning; vid sådan övning borde ett större antal hästar — förslagsvis 100 — under en period av högst 8 dagar inkallas till regementet. Dylika övningar böra dock icke förekomma oftare än vart fjärde år.

Kostnadsberäkning.

Kostnaderna för genomförande av systemet med krigsridhästar är främst beroende på storleken av *premien*. Denna bör tilltagas så högt, att den utgör en lockelse dels för hästuppfödaren att producera för ridbruk vid mobilisering lämpade hästar, dels för ägaren att tillhandahålla kronan sådana hästar. Med hänsyn härtill synes premien för godkänd krigsridhäst böra utgå såväl med ett mindre belopp till uppfödaren som även med ett större belopp till ägaren.

Uppfödarpremien synes böra utgå med 30 kronor, ägarpremien med 120 kronor.

Övriga kostnader i samband med själva tillridningen hänföra sig till följande moment:

annonser, resor, transporter samt underhåll, skoning, veterinärvård.

Under förutsättning att såsom förut framhållits hästarna komma att anskaffas inom ett begränsat område i garnisonens närhet kunna kostnaderna för annonsering, besiktningsresor samt hästarnas inställande vid regementet och hemtransport beräknas till i medeltal 40 kronor per inställd häst. Rationspriset beräknas till 1 krona per dag. Kostnaderna för skoning och veterinärvård torde icke belöpa sig till mera än högst 10 kronor per häst under den ifrågasatta tillridningsperioden av 75 dagar.

Den periodvis återkommande inkallelsen av krigsridhästar för mobiliseringsövning beräknas enligt följande grunder:

lega för 100 hästar à 5 kronor per dag i 8 dagar	kronor 4,000
underhåll à 1 krona per dag	» 800
transporter (50 procent av hästantalet per järnväg)	» 500
extra	» 200
	<u>Summa kronor 5,500.</u>

Samtliga årskostnader vid hela kavalleriet för genomförande av systemet »krigsridhästar» skulle med dessa beräkningsgrunder bli:

premier för 100 hästar	kronor 15,000
omkostnader för tillridningen av 100 hästar [100 (40 plus 75 plus 10)]	» 12,500
mobiliseringsövning vid ett regemente	» 5,500
	<u>Summa kronor 33,000.</u>

För detta belopp skulle kavalleriets förstahandsbehov vid mobilisering av utskrivna ridhästar i det närmaste bli tillgodosett. Härjämte skulle hästaveln givas en för utvecklingen av en lämplig ridhästtyp värdefull inriktning.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen för genomförande av i motionen framlagt förslag om krigsridhästar vid kavalleriet måtte för nästa budgetår anvisa ett belopp av 33,000 kronor.

Stockholm den 21 april 1936.

Allan Holstenson.

Axel Löfvander.

